

Nationell våg bland finlandssvenskarna **stärkte** **svenska folkmusiken**

Rysslands politik i Finland på 1800-talet drev fram en nationell våg bland finlandssvenskarna. Det svenska språket och den svenska kulturen skulle stärkas och en viktig del i detta var att bevara och stärka finlandssvenskarnas folkmusiktraditioner.

Så förklarar Johanna Björkholm, chef för Finlands svenska folkmusikinstitut, att svenska folkmusiktraditioner från 1700-talet överlevde bland finlandssvenskarna. Före 1809 var Finland en del av Sverige. Efter 1809 var Finland en del av Ryssland, ett storförstendöme som ytterst styrdes från Moskva.

Idag är det faktiskt så att dansen menuett med polska har överlevt i tre geografiska områden i hela Europa, två områden i Österbotten i Finland och på en dansk ö. På 1600-talet var menuetten en modedans som fick spridning i stora delar av Europa, inklusive Sverige.

I svenska Västerbotten, 15 mil väster om finländska Österbotten, dansades menuett med polska på 1700-talet. Det finns noter som visar att musiken och dansen hade spridning i Västerbotten. Det finns dokument som berättar om hur västerbottningar dansade menuett men idag finns ingen levande tradition. I hela Sverige finns en stor skatt äldre folkmusik och folkliga danser. Men just menuett med polska finns inte i levande tradition.

Johanna Björkholm berättar att Ryssland på 1800-talet ville stärka det ryska språket och den ryska kulturen i Finland. Detta var en utmaning både mot finlandssvenskarna och den finsktalande befolkningen som utgjorde majoriteten av befolkningen i Finland.

Enligt Wikipedia utgjorde finlandssvenskarna cirka 14 procent av Finlands befolkning på 1800-talet. De bodde längs längs kusten i Österbotten, i södra Finland längs kusten till en punkt öster om Helsingfors samt på Åland. Den finlandssvenska befolkningen har bott där i många hundra år. Idag bor cirka 300 000 finlandssvenskar i Finland, 5,1 procent av Finlands befolkning. I landskapet Österbotten är mer än 50 procent av befolkningen svenskspråkiga idag.

De allra flesta finlandssvenskarna bor i gulmarkerade områden längs finlands kust samt på Åland.

1885 grundades Svenska Litteratursällskapet i Finland och Litteratursällskapet har varit och är en viktig motor för att stärka den finlandssvenska kulturen. Finlands svenska folkmusikinstitut är en del av litteratursällskapets verksamhet. Litteratursällskapet organiserade i slutet av 1800-talet omfattande dokumentation av finlandssvenskarnas kultur, inklusive folkmusiken. Det innebär att idag finns flera tusen spelmanslåtar och även ett stort antal danser dokumenterade.

Finlands Svenska Spelmansförbund har idag nära 500 medlemmar och det finns 40-50 lokala spelmanslag bland finlandssvenskarna.

Göte Andersson